9 HEVOSMATKAILU JA -TAPAHTUMAT

Minna Martin-Päivä

Hevosmatkailu voi olla monelle seutukunnalle vetovoimatekijä. Kaikkia hevosmatkailun mahdollisuuksia ei ole osattu Suomessa hyödyntää, ratsastus- ja muun hevosmatkailun sekä hevostapahtumien alalla riittää vielä runsaasti tilaa uusille ideoille. Suuret suomalaiset hevosurheilutapahtumat ovat jo vakiinnuttaneet asemansa ja saavat liikkeelle kymmeniä tuhansia ihmisiä tuoden järjestämispaikkakunnalle merkittäviä rahavirtoja. Pienemmilläkin tapahtumilla on oma merkityksensä alueen elinvoimaisuuden ja aktiivisuuden lisääjinä. Hevostapahtumat lisäävät kunnan näkyvyyttä ja tunnettuutta.

Hevosmatkailussa hevosta käytetään osana matkailutuotetta: hevonen on olennainen osa matkailuaktiviteettia ja matkailuelämyksen tuottamista. Hevosmatkailun ohjelmapalvelu tuotetaan luonnossa ja/tai rakennetussa ympäristössä ympäristövastuullisesti. Kansainvälisen hevosmatkailuliiton FITE:n (Federation for International Tourism of Equestre) mukaan hevosmatkailutuotteet voidaan jakaa kahteen kategoriaan: 1) ratsastuslomat ja 2) muut hevosiin liittyvät tapahtumat. FITE:n määritelmän mukaan hevosmatkailu on normaalin asuinpaikan ulkopuolella tapahtuvaa vapaa-ajan tarkoituksessa harjoitettavaa hevosaktiviteettiä. Hevosmatkailun kohderyhmät vaihtelevat hevosalan ammattilaisista harrastajiin ja aloittelijoihin, joilla ei ole aiempaa kokemusta hevosista.

Hevosmatkailun olennaisia vetovoimatekijöitä ovat luonto ja maaseutu. Hevosmatkailutuotteeseen kuuluu osaltaan myös ammattitaitoinen ohjaus, varusteet, ruokailu sekä mahdollisesti majoitus ja muuta palvelutoimintaa.

9.1 PALJON POTENTIAALIA

Hevosaktiviteetit ovat kasvattaneet suosiotaan viime vuosina ympäri maailmaa, joten alalla on paljon potentiaalia. Euroopassa on yli 20 miljoonaa hevosharrastajaa, joista kaksi miljoonaa harrastaa vaellusratsastusta. Esimerkiksi Englannissa ratsastuksen harrastajien määrä kasvoi kymmenessä vuodessa 2 miljoonasta (1996) 4,3 miljoonaan (2006); puolet näistä on säännöllisesti ratsastavia, joista neljäsosa tekee vuosittain vähintään yhden hevosmatkan ulkomaille.

Vuonna 2010 valmistuneen kansallisen liikuntatutkimuksen mukaan 67 000 suomalaista on halukkaita aloittamaan ratsastuksen. Hevosmatkailu, esimerkiksi loman yhteydessä, on monelle tapa kokeilla ratsastusta ja näin aktivoitua harrastukseen.

> „Suurimpien hevostapahtumien merkitys aluetaloudelle lasketaan miljoonissa euroissa."

Matkailun edistämiskeskuksen (MEK) teettämän kansallisen hevosmatkailututkimuksen (2009) mukaan Suomen hevosmatkailuasiakkaat ovat enimmäkseen yksityishenkilöitä (79 %). Yritysasiakkaita on 11 %, perheitä 5 % ja vapaa-ajan ryhmiä 5 %. Ulkomailta Suomeen saapuu pääasiassa yksittäisiä asiakkaita, ryhmiä tulee turistisesongin mukaan. Kansainvälisten asiakkaiden osuus Suomen hevosmatkailuasiakkaista on 5 %. 60 %:lla yrityksistä yksityisasiakkaiden määrä vuodessa on 100–300 tai enemmän. Tyypillinen hevosmatkailuasiakas on yksityishenkilö, joka kuluttaa vierailullaan enintään 100 euroa.

◂ Kuninkuusravit ovat aluetaloudellisesti merkittävä tapahtuma. Kyselyn mukaan Kuopiossa vuonna 2013 kuninkuusravialueella käytettiin rahaa noin 5,04 miljoona euroa. Muualla kuin Kuopiossa asuvat käyttivät kuninkuusravialueen ulkopuolella noin 4,98 miljoonaa euroa, josta noin 1,53 miljoonaa euroa majoitukseen ja 1,23 miljoonaa euroa ravintolapalveluihin. Kuopion kuninkuusraveissa oli 58 960 kävijää. (Tutkimuksen toteutus: Tutkimus- ja Analysointikeskus TAK Oy ja tilaaja: Kuopion Ravirata Oy, Suomen Hippos ry, Fintoto Oy ja Porin ja Joensuun raviradat. Lähde: www.hippos.fi tiedote: Asiakastyytyväisyyskysely: Hienot hevoset ja urheilullinen anti houkuttelivat Kuninkuusraveihin). Kuva: Suomen Hippos, Tanja Kuittinen

9.2 HEVOSMATKAILUYRITYS

Hevosmatkailu on suhteellisen uusi toimiala Suomessa, ala on alkanut kehittyä vasta 1990-luvun lopulla. Vaikka ala on nuori, löytyy maastamme yhä enemmän kokeneita ja ammattitaitoisia hevosmatkailuyrittäjiä. Tarve osaamisen lisäämiseen ja sen jatkuvaan kehittämiseen on silti aina olemassa, etenkin pyrittäessä kansainvälisille markkinoille, joilla kilpailu on kovaa.

Suomessa on lähes 200 hevosmatkailun alalla toimivaa yritystä. Yritykset ovat muiden hevosyritysten tapaan enimmäkseen pieniä perheyrityksiä. Suuri osa yrityksistä toimii maaseudulla. Tutkimuksen mukaan yrityksistä 32 % työllistää vakituisesti yhden hengen, 60 % työllistää 2–4 henkeä ja 8 % vastanneista työllistää 5–10 henkeä.

Hevosmatkailuyrittäjät tekevät yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa majoitus-, ateria-, kuljetus- ym. palveluiden osalta. Asiakkaiden tärkeimmiksi arvostamat tuki- ja oheispalvelut ovat kansallisen hevosmatkailututkimuksen mukaan hyvät majoituspalvelut, hyvät yhteydet hevosmatkailukohteeseen (kuljetus) ja muut harrastusmahdollisuudet.

Olemassa oleva lainsäädäntö ei tunne ”hevosmatkailua”, vaan ala joutuu usein väliinputoajaksi matkailun ja maatalouden määrittelyjen vuoksi. Tästä syystä alan toimintaedellytysten turvaaminen ja edunvalvonta ovat erityisen tärkeitä.

Suomessa on vuodesta 2004 alkaen toiminut Suomen Vaellustallien Liitto. Sen jäseninä on noin 30 tallia, jotka järjestävät vaellusratsastusta tai sen tyyppistä toimintaa. Yhdistyksen toimintasuunnitelmassa on muun muassa vaellusratsastuksen laatujärjestelmän kehittäminen ja vaellustuoteluokitus. Yhdistys panostaa vaellusratsastuksen ja muiden hevosmatkailutuotteiden kehittämiseen niin kansallisella kuin kansainvälisellä tasolla.

9.3 HEVOSMATKAILUTUOTTEET

Hevosmatkailutuotteet voidaan jaotella aktiivisiin ja seurattaviin hevosmatkailutuotteisiin. Aktiivisia hevosmatkailutuotteita ovat tuotteet, joiden toteuttamisessa matkailija on aktiivisessa roolissa eli osallistuu itse palvelun tuottamiseen ja kuluttamiseen samanaikaisesti. Seurattavien hevosmatkailutuotteiden toteuttamisessa matkailijalla on passiivinen rooli katsojana (esimerkiksi kilpailut, näyttelyt), kyydissä olijana (esimerkiksi ajelut) tai mukana olijana (esimerkiksi ohjatut retket tapahtumiin).

Aktiivisia tuotteita ovat muun muassa

Maasto- ja vaellusratsastus

- retket, vaellukset

Ratsastus- tai ajotoiminta

- leirit, kurssit, tunnit, valmennukset yms.

Seurattavia tuotteita ovat muun muassa

Hevostapahtumat

- messut, kilpailut, näyttelyt, seminaarit, retket tapahtumiin yms.

Matkailuaktiviteetit

- rekiajelut, vossikkakyyti, talutusratsastus, näytökset, poolo, retket hevostiloille yms.

MEK:n kansalliseen hevosmatkailututkimukseen (2009) osallistui 97 hevosmatkailuyritystä kaikkiaan 168 yrityksen kohderyhmästä. Tutkimuksen mukaan Suomen hevosmatkailuyritysten tärkeimmät tuotteet ja palvelut ovat (prosenttiluku ilmaisee, kuinka monen tutkimukseen osallistuneen yrityksen tuotetarjontaan ko. palvelu kuuluu):

1) Leirit ja kurssit 55 %
2) Vaellukset 36 %
3) Maastoratsastus 26 %
4) Retket 25 %

} liikkuminen maastossa

5) Ratsastus- ja muut teematunnit 24 %
6) Ajelut 21 %
7) Talutusratsastus 9 %
8) Muut tuotteet ja palvelut 24 %

Tuotteiden kesto jakaantuu lyhytkestoisiin tuotteisiin (1–2 h) ja muutaman päivän pituisiin tuotteisiin (kurssit ja leirit).

Hevosmatkailuasiakkaat ovat yhä laatutietoisempia ja haluavat vastinetta rahalleen. Hevosmatkailulta halutaan elämyksiä. Tuotteen välitön saatavuus, sitomattomuus ja helppous houkuttelevat parhaiten uusia kokeilijoita.

Ratsastus yhdistää eri kulttuureja, ja hevosen selässä luonnon aistii paremmin. Kuva: Anu Leppänen

Case

Aulanko - Hevoset kylpylähotellin läheisyydessä

Aulangon perinteikkäällä virkistysalueella, Vanajaveden äärellä, sijaitsee hotellin, kylpylän ja golfkentän läheisyydessä Aulangon ratsastuskoulu, joka toimii Hämeenlinnan kaupungilta vuokratuissa tiloissa. Ratsastuskoulu toivottaa myös matkailijat tervetulleiksi tutustumaan hevosiin ja ratsastukseen, ohjaus tapahtuu suomeksi tai englanniksi. Talli järjestää myös vaunu- ja rekiajelua. Ratsastuskoulu on Ratsastajainliiton jäsentalli. Talli sijaitsee entisen Karlbergin kartanon mailla. Sitä reunustaa Aulangon alueen kehittäjän, eversti Hugo Standertskjöldin (1844 – 1931) perustama kaunis puistomiljöö, jossa on myös hevosreittejä. Ratsastuskentistä suurempi sijaitsee upeiden maisemien keskellä aivan Vanajaveden rannassa.

Lähde ja lisätietoja: www.aulangonratsastuskoulu.fi

Kuva: Aulangon ratsastuskoulu

Hevosiin liittyvä kurssitoiminta on em. tutkimuksen mukaan suosittua. Kurssit voivat liittyä esimerkiksi ratsastukseen, ajoon tai hevosten käsittelyyn. Kursseilta haetaan vastauksia omaan harrastukseen liittyviin kehittämistoiveisiin. Harrastaminen on muuttunut yhä tavoitteellisemmaksi ja harrastamiseen ollaan valmiita panostamaan sekä aikaa että rahaa.

Kuluttajaviraston ohjeesta ohjelmapalveluiden turvallisuuden edistämiseksi kerrotaan kohdassa 10.4.2.

9.3.1 Suomalaisen hevosmatkailun vetovoimatekijät

Hevosmatkailukohteena Suomi on turvallinen, eksoottinen ja kiinnostava. Luontomatkailulla on vetovoimaa ja monet kokevat hevoset kiinnostavina eläiminä. Suomi ei ole kuitenkaan vielä erityisen tunnettu hevosmatkailumaana ja alan potentiaali on suurelta osin vielä hyödyntämättä.

Ympäristöarvojen merkitys kasvaa nyky-yhteiskunnassa yhä suuremmaksi. Hevosmatkailun kehittämismahdollisuuksia ovat Suomen luonto, sen hiljaisuus, puhtaus, tila, kasvit, eläimet, vaihtuvat vuodenajat ja maaston ominaisuudet. Nämä luovat hyvän pohjan alan kasvulle. Toiminnan aiheuttamista ympäristövaikutuksista ja riskeistä sekä kestävän kehityksen periaatteista on oltava riittävästi selvillä ja yritysten on suunniteltava ja toteutettava tuotteet niin, että mahdolliset haitat minimoidaan.

Hevosmatkailu on ympärivuotista toimintaa. Suomen talvi tarjoaa siihen oman ainutlaatuisen erityspiirteensä ja mahdollisuuden matkailusesonkien pidentämiseen.

9.3.2 Suomenhevonen hevosmatkailun valttina

Ainutlaatuinen ja alkuperäinen kansallinen hevosrotumme, suomenhevonen, on suomalaisen hevosmatkailun erikoisuus ja vahvuus. Suomenhevoseen liittyvät palvelutuotteet ovat matkailulle merkittävä vetovoimatekijä, jota toistaiseksi on hyödynnetty rajoitetusti.

Hevosmatkailussa tärkeintä on hevoseen liittyvä kokemus. Kuva: Satu Holmlund

70 %:lla hevosmatkailuyrityksistä on käytössään yksi tai useampi suomenhevonen.

Hevosmatkailutuotteisiin voivat liittyä myös historialliset tarinat, perinteet, ilmasto, kansalliset hevosrodut ja niiden erityiset käyttöominaisuudet ja -tarkoitukset, paikallinen luonto ja kulttuuri.

9.4 TUOTEKEHITYSTÄ HEVOSMATKAILUSSA

Hevosmatkailun tuotetarjonta on varsin monipuolinen, mutta sen eteen on tehtävissä vielä paljonkin. Asiakasturvallisuuden ja -tyytyväisyyden kannalta on tärkeää, että asiakas saa tuotteesta riittävästi tietoa etukäteen.

Matkailun edistämiskeskus (MEK) on luonut erityisesti kansainvälisille hevosmatkailutuotteille ja muille aktiviteettimatkailutuotteille teemakohtaiset tuotesuositukset. Tuotesuosituksilla pyritään varmistamaan, että asiakas saa riittävästi tietoa tuotteesta, jonka aikoo ostaa. Tuotesuosituksista tulee selvitä muun muassa retken pituus (km ja h) tai päivämatkan pituus ratsastusaikana, kenelle tuote on tarkoitettu, palvelukielet, varusteet, ohjelman kuvaus, majoitus, tallin ja asiakastilojen varustelutaso sekä hevosen rotu ja tyyppi.

Tuotteet tulee suunnitella huolellisesti omalle asiakaskunnalle ottaen huomioon jopa eri kansallisuuksien erilaiset tarpeet. Tuotteita voidaan elävöittää muun muassa olemassa olevilla perinteillä ja tarinoilla ja niiden elämyksellisyyttä ja viihdyttävyyttä voidaan vahvistaa. Toimivat, testatut ja laadukkaat tuotepaketit voivat olla vaikka elämyksellisiä tietopohjaisia Suomi-hevosaktiviteettimatkoja tai elämysmatkoja suomenhevosrodun alkujuurille ja uniikkeihin suomenhevostapahtumiin.

Tyypillinen kansainvälinen hevosmatkailuasiakas, jonka toiveet ja ajatukset on hyvä pitää mielessä uusia hevosmatkailutuotteita suunniteltaessa:

- Maksukykyinen, 30–60-vuotias nainen – vaatii laatua
- Paljon nähnyt ja kokenut – haluaa nähdä uutta
- Mukavuudenhaluinen – hyvä majoitus, ruoka ja oheistuotteet
- Odottaa matkalta viiden tähden elämyksiä
- Tärkeintä on hevoseen liittyvä kokemus
- Luonnon rooli on erittäin tärkeä – luonnon täytyy olla näkemisen ja kokemisen arvoinen
- Reitin varrella ja toimintaympäristössä tulee olla nähtävää, historia ja kulttuuri kiinnostavat
- Ei joka päivä samoja reittejä – haluaa uutta
- Toivoo henkilökohtaisia kontakteja paikallisiin ihmisiin, keskustelutuokioita myös yrittäjän kanssa, tarinat kiinnostavat.

Esimerkiksi matkailukeskusten, alan oppilaitosten ja raviratojen yhteyteen voi luoda matkailullisesti merkittäviä hevoskeskittymiä ja toimintoja ja hyödyntää jo olemassa olevia fasiliteetteja. Samoin olemassa olevien reittien parempi hyödyntäminen on kestävän kehityksen mukaista toimintaa.

Yksi suomalaisen hevosmatkailualan suurista haasteista liittyy reitteihin. Suurin osa yrittäjistä joutuu käyttämään yleisiä ja yksityisiä teitä, jotka eivät välttämättä sovellu hevosmatkailuun nähtävyyksien ja kiinnostavuuden vähäisyyden vuoksi. Reitit ovat usein liian lyhyitä tai pakottavat kulkemaan edestakaisin. Taukopaikat ovat monesti yksipuolisia ja niiltä puuttuu tilat hevosille, reittikartat ja opasteet ovat puutteellisia. Reittien huolto yrittäjävetoisena on usein raskasta ja reittejä on hankalaa pitää ympärivuotisesti auki. Näihin haasteisiin voidaan vastata verkostoitumalla ja lisäämällä yhteistyötä yrittäjien, muiden toimijoiden, kuntien ja alueiden kesken. Laajempi reittiverkosto hyödyntää koko alueen palvelutarjontaa, ja yhteisreitit helpottavat huoltoa ja tasaavat kustannuksia. Kaupunkien tai palvelukeskittymien läheisyys tekee reitistöstä asiakkaalle houkuttelevan. Samalla myös kunnan näkyvyys lisääntyy, matkailutulot kasvavat ja matkailuelinkeino kehittyy.

Muut hevosmatkailualan haasteet liittyvät erityisesti kannattavuuteen, ammattitaitoisen henkilökunnan ja matkailuun sopivien hevosten saatavuuteen, kilpailun ja erilaisten määräysten kiristymiseen, toimintaympäristöön, kuluttajien arvojen ja odotusten muutoksiin sekä myynnin ja markkinoinnin infrastruktuurin puuttumiseen. Korostamalla hevosmatkailun pehmeitä arvoja, eettisyyttä (hevosen ja luonnon ehdoilla), ekologisuutta ja vahvuuksia ihmisten hyvinvoinnin rakentajana, on haasteet mahdollista kääntää mahdollisuuksiksi.

Finnderby kokoaa Ypäjälle kilpailemaan maamme eturivin kilparatsastajat. Kuvassa olympiaratsukko Kyra Kyrklund ja Max esiintymässä Finnderbyssä 2010. Kuva: SRL, Sonja Holma

9.5 HEVOSTAPAHTUMAMATKAILU SUOMESSA

Hevostapahtumamatkailulla on Suomessa pitkään ollut kaksi tukipilaria: vuosittain eri paikkakunnalla järjestettävät Kuninkuusravit ja kansainvälinen ratsastustapahtuma Helsinki International Horse Show (HIHS). Kuninkuusravitapahtumalla on vuosikymmeniä pitkät perinteet, aina 1920-luvulta lähtien. Kuninkuusraviviikonlopun aikana heinä-elokuun vaihteessa kymmenet tuhannet kuluttajat käyttävät raviradan järjestämien palvelujen lisäksi seudun majoitus-, ruokailu- ja muita palveluita, ja tapahtuman alueteloudellinen merkitys lasketaan miljoonissa euroissa. Suuret ratsastuskilpailut voivat niin ikään kestää useamman päivän ja tuoda paikalle katsojia joka puolelta maata, jopa ulkomailta asti. Lokakuussa järjestettävä Helsinki International Horse Show on 30-vuotisen historiansa aikana vakiinnuttanut asemansa kansainvälisenä huippu-urheilutapahtumana.

Muista suurista suomalaisista hevostapahtumista mainittakoon Finnderby ja Suomenratsujen kuninkaalliset. Finnderby on Hevosopiston kesän päätapahtuma Ypäjällä, nelipäiväinen kisarupeama, jonka kohokohtina ovat muun muassa este- ja kenttäratsastuksen SM-kilpailut ja Finnderby-luokka. Finnderby-kisatapahtumista ja oheisohjelmista nauttii vuosittain 10 000 hengen yleisö. Suomenratsujen kuninkaalliset puolestaan on syyskuussa vietettävä suomenhevosharrastajien ja suomenhevosen ystävien tapahtumaviikonloppu, joka sisältää este- ja kouluratsastusta, valjakkoajoa, nuorten hevosten laatuarvostelut ja jalostusoriiden esittelyn. Suomenhevosharrastajia kokoontuu tuolloin Ypäjälle noin 6 000.

Kesäraveista, joita järjestetään 23 raviradalla ympäri Suomea, on muodostunut viihtyisä hevosväen, paikallisten ja kesäasukkaiden kohtaamispaikka.

Suurten hevosurheilutapahtumien rinnalle on viime vuosina noussut suuri messutapahtuma, Hevoset-messut Tampereella. Tapahtuma houkutteli huhtikuussa 2014 yli 14 700 kävijää. Lisäksi Helsingin messukeskuksessa on muodostunut tavaksi järjestää muutamia messuja, joissa hevoset ovat suuressa roolissa. Näitä ovat esimerkiksi ELMA maaseutumessut ja GoExpon yhteydessä järjestettävä HorseFair.

Yleisömäärät Suomen suurimmissa hevosalan tapahtumissa vuonna 2013:

TAPAHTUMA, AIKA JA PAIKKA	KÄVIJÄMÄÄRÄ
Kuninkuusravit, heinäkuu, Kuopio	59 000
Helsinki International Horse Show, lokakuu	43 100
Helsinki Horse Fair*, maaliskuu	34 400
St Michel -ravit, heinäkuu, Mikkeli	22 100
Hevoset Stadikalla, syyskuu, Helsinki	18 000
Suur-Hollola-ajo, kesäkuu, Lahti	13 400
Hevoset-messut, huhtikuu, Tampere	13 400
Finlandia-ajo, huhtikuu, Helsinki	12 300
Kymi GP -ravit, kesäkuu, Kouvola	11 200
Finnderby, kesäkuu, Ypäjä	10 000
Suomenratsujen Kuninkaalliset, syyskuu, Ypäjä	6 000

* Tapahtuma on osana myös muita lajeja esittelevää GoExpo-kokonaisuutta.

Lähde: Hevostalous lukuina 2013 ja tapahtumajärjestäjät

Helsinki International Horse Show'ssa FEI World Cupin voittaja, ranskalainen Patrice Delaveau ja Orient Express HDC. Kuva: Scanhorse, Satu Pirinen

Case

Ratsastus yhdistää eri kulttuureja – luontoelämyksiä ratsain, Lapin Vaellushevoset oy

Teksti: Anne Laitinen

Anu ja Riku Leppäsen Lapin Vaellushevoset -yritys on toiminut vuodesta 2006 lähtien Ylläs-Äkäslompolon matkailukeskuksen läheisyydessä sijaittuaan ensin Kurtakossa vuodesta 2001. Yritys järjestää opastettuja ratsastusretkiä, -vaelluksia ja -leirejä eritasoisille ratsastajille islanninhevosilla. Tällä hetkellä tallissa on kymmenen hevosta. Talli työllistää yrittäjäpariskunnan.

Yrittäjillä on pitkä käytännön kokemus hevosten kanssa toimimisesta. Riku työskenteli vuosia kengityssepänä Uudellamaalla eri talleilla ja eläinlääketieteellisellä laitoksella. Anu on harrastanut hevosia nuoresta saakka ja toiminut valokuvaajana Hevosurheilu-lehdessä.

Asiakkaista 90 % on suomalaisia. Ulkomaisista asiakkaista suurin ryhmä on brittejä. Tyypillisin retki on kahden tunnin vaellus.

Talli on tehnyt yhteistyötä lähitallin kanssa käyttämällä naapuritallin suomenhevosia ohjelmapalveluissa rekiajelutukseen. Hevosia, erityisesti suomenhevosia, voisi Riku Leppäsen mukaan käyttää ohjelmapalveluissa monipuolisemmin, myös esimerkiksi ravivalmennuksen peruskuntokaudella reki- tai kärryajelutuksessa. Toimivia esimerkkejä tästä on, muun muassa menestyksekkään uran tehneet Kihilon Tähti ja K.K. Kössi. Ohjelmapalvelujen tuottamisessa on hänen mielestään hevoselle tilausta.

Hevosella liikkumiseen suomalaisessa luonnossa on pitkät perinteet. ”Ratsastus yhdistää eri kulttuureja, ja hevosen selässä luonnon aistii paremmin,” kuvailee Riku Leppänen. Vaellus on elämys, jonka puitteet luo luonto.

Lisätietoja: www.lapinvaellushevoset.fi

LÄHTEET

Aulangon Ratsastuskoulu, www.aulangonratsastuskoulu.fi.

Hevosmatkailun kehittämisstrategia 2009–2013, Matkailun edistämiskeskus.

Kansainvälinen hevosmatkailututkimus 2009, Hevosopisto, Ypäjä.

Matkailun edistämiskeskuksen (MEK) kansallinen hevosmatkailututkimus, 2009.

Matkailun edistämiskeskuksen (MEK) tuotesuositukset.

Ruotsalaisen hevosmatkailuyrittäjän Anna Widstrandin luento.

Suomalaisen hevosalan katsaus 2011, Hippolis ry.

Ypäjän Hevosopisto, www.hevosopisto.fi.

Case

Suomenhevosella luontoon – Matkailupalvelu Iso-Herttua

Teksti: Sanna Mäki-Tuuri

Iso-Herttuan matkailupalvelu sijaitsee Tammelassa, sadan kilometrin päässä Helsingistä, Tampereelta ja Turusta. Aktiivisessa käytössä on noin 200 kilometriä rauhallisia hiekkateitä perisuomalaisessa järvi-, pelto- ja metsämaisemassa – osin Liesjärven ja Torronsuon kansallispuistojen alueella. Vaellushevoset ovat hyvin koulutettuja suomenhevosia, joita on tallissa kymmenkunta.

Matkailutila on perheyritys, jonka toiminnassa ovat mukana isäntäpari Sinikka ja Hannu Iso-Herttuan lisäksi aikuiset tyttäret Saija ja Elina. He myös kouluttavat hevoset ja kilpailevat niillä kouluratsastuksessa alue- ja kansallisella tasolla saakka. Tilan 12 hehtaarin peltoala on osaksi laitumina, ja heinä ja kaura tuotetaan itse.

Tilan mailta on yhteys kunnan 2000-luvulla kartoittamiin ja merkitsemiin FinnHorseTours-hevosreitteihin, jotka aikoinaan merkittiin myös seudulliseen retkeilykarttaan. Yhteistyö Metsähallituksen kanssa on toiminut hyvin ja reittejä on suunniteltu yhteistyössä.

Suomenhevosvaelluksia järjestetään eritasoisille ryhmille. Porukan koko on neljästä seitsemään ratsukkoa. Suosituimpia ovat parin tunnin maastoretket, päivän kestävä laavuretki ja kaksipäiväinen Herttuan vaellus. Tyypillisin asiakas on 30 – 50-vuotias nainen. Uutta on se, että myös miehet ovat löytäneet vaellukset.

Matkan varrella voidaan reitistä riippuen ruokailla laavulla, pulahtaa uimaan Herttuanjärveen, vierailla Korteniemen perinnetilalla tai Hämeen luontokeskuksen kämpällä.

Kesäisin tilalla järjestetään myös leirejä. Sesonkiaika on huhtikuusta marraskuun loppuun. Talli on Suomen Ratsastajainliiton jäsentalli. Tarjontaan kuuluu myös maatilamatkailumajoitusta sekä Oivakyyti eli suomenhevosvaljakko, joka on erityisesti hääparien suosiossa.

Lisätietoja: www.hevosvaellus.fi

Mitä kunta voi tehdä?

- Verkostoitua hevosyritysten ja -tapahtumajärjestäjien kanssa.
- Osallistua hevosmatkailun ja -tapahtumien kehittämiseen yhdessä yrittäjien ja järjestäjien kanssa, osallistua markkinointiin.
- Ottaa hevoset mukaan kunnan eri tapahtumiin, tuoda kunnan ja lähialueen hevosyritys- ja -tapahtumatarjonta näkyvämmin esiin.
- Osallistua reittihankkeisiin yhteistyössä yrittäjien ja paikallisten hevosihmisten kanssa. Yhteisreitit, reittikartat ja opasteet kuntoon (tarvittaessa kieliversiot), taukopaikat hevosystävällisiksi.
- Osallistua reittien kunnossapitoon ja mahdollistaa hevosten saaminen matkailullisesti keskeisille paikoille.